

El banc de Santa Creu de Rodes

Text i foto > **AGNÈS VALENTÍ I POU**

El banc de Santa Creu de Rodes no és un banc, és un prodigi. Si el busqueu, no hi trobareu un respatller amable on reposar l'ossada ni un setial amb filigranes de picapedrer. Amb quatre lloses amuntegades i una peça travessera, té la grandesa d'oferir a glops i a ventades la sal i el cel dels confins de la Mar d'Amunt i més allunyats, al sud del cap de Creus, els de la Mar d'Avall.

Aquest humil pedrís de metre i mig no està sol al món, la presència d'un pi que gairebé s'hi encamella els fa indestriables. Proveu de fotografiar-los per separat: no hi ha manera. Un i l'altre, en plena comunió, s'han fos amb el llenç del paisatge com si sobrepassessin el

pensament obsedit d'un pintor. Al traç d'aquest quadre també hi compareix, a hores concertades, l'ombra projectada de l'església de Santa Helena, que els abraça quan el sol es pon darrere la muntanya de la Verdera. I, ben sovint, tampoc hi falta el passavolant enderiat per la bellesa de l'indret o el caminant que tresca senderes de pelegrinatge deixant motxilla, pals, mapes i esforç arrambats a la paret per asseure-s'hi i eixamplar l'ànima.

Darrere la nau de Santa Helena s'hi estén l'antic poblat medieval de Santa Creu; tot seguit, l'amfiteatre virtuós de la serra de Rodes amb l'omnipresència del monestir benedictí de Sant Pere, i rostos amunt, el perfil retallat del castell de Sant Salvador de Verdera. Si la monumentalitat

del lloc és poderosament bella, la sensorial, que equilibra el pes de la història i la pedra, és balsàmica i reparadora. A més de pins, alzines i castanyers, entapissen les obagues de la muntanya galzerans, molses i brucs; i a les solanes, un garric espès de gatoses, estepes, argelagues, ginestes, farigoles i romanins.

Davant d'aquest arc de mineralitat esquerpa i fragant vegetació mediterrània, l'escenari que albira el nostre banc de Santa Creu no podia ser menys impressionant ni menys lenitiu. El paisatge s'hi desplega des de tots els punts cardinals, tramuntant la terra, resseguint la costa i salpebrant de cales, platges, pinedes, gorgs i megàlits, camins que s'endinsen als flancs de la serra, feixes que falquen encara uns pocs cultius d'oli i de vi,

fars que repuntegen els brodats de les roques, pobles blancs acaramullats al coster, la mar enfurismada, plena de cabretes, i la mar reposada, llisa com un llençol. Debilitats de poeta a les quals ni Fages de Climent, ni Foix, ni Sagarra ni Garcés, ni cap artista conscient dels replecs d'aquest país de vent, pedra i blau no han pogut ni volgut resistir-se.

Des del banc de Santa Creu, qui aquí escriu, que ha acudit al reclam golós i renovat de sentir a les espatlles l'abric de la memòria, i a la mirada, el dibuix net de l'horitzó, sent un cop més com la travessen, com un llamp, els versos esmerilats de Foix, i es pregunta si, davant de l'eternitat i d'aquesta immensitat, el banc que és un prodigi no és també un altar.